

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 1. desember 2004.

Umsögn vegna frumvarpa til laga vegna hækkunar á skrásetningargjöldum í Háskóla Íslands, 348. mál, Kennaraháskóla Íslands, 349. mál og Háskólanum á Akureyri, 350. mál.

Stúdentaráð Kennaraháskóla Íslands mótmælir harðlega þeirri hækkun á skrásetningargjöldum sem gert er ráð fyrir í fyrirbyggjandi frumvörpum. Á sama tíma og auknar álögur eru settar á nemendur, er gerð krafa um 1% hagræðingu í rekstri ríkisháskólanna, í stað þess að gera eingöngu kröfu um hagræðingu í rekstri og hækka ekki skrásetningargjöldin. Með þessari aðferð er augljóslega verið að velta kostnaðinum frá ríkinu yfir á stúdenta.

Með aukinni tækni hefur kostnaður við skráningu stúdenta lækkað umtalsvert. Þær tölur liggja þó ekki fyrir. Þegar leitað var eftir tölum við kostnað skráningu stúdenta í Kennaraháskóla Íslands kom í ljós að þær eru ekki til. Ekki hefur verið haldið sérstaklega utan um þann kostnað sem hlýst af skráningu stúdenta hingað til.

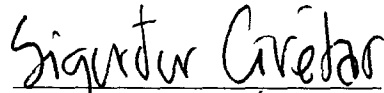
Almennt viðhorf stjórnenda háskóla í landinu, er að um skólagjöld sé að ræða, hvaða nafni sem þau eru nefnd (sbr Málþing BÍSN í KHÍ þann 17. nóvember). Það er ljóst að það vantar aukið fjármagn í þessar stofnanir og er það lausn yfirvalda að þau komi frá þeim er námið stunda.

Frá árinu 2000 hafa skrásetningargjöld við íslenska ríkisháskóla nær tvöfaldast ef frumvarp þetta nær fram að ganga.

Áætlanir um hækkun skrásetningargjalda grafa undan megingildum norrænnar menningar um gjaldfrjálsa almenningsmenntun og þar með velferðarkerfinu öllu. Stúdentaráð Kennaraháskóla Íslands hvetur menntamálanefnd til að hugleiða niðurrifsáhrif slíkrar hækkunar til langframa.

Hjálagt er fylgiskjal sem skýrir afstöðu okkar enn frekar.

f.h. Stúdentaráðs Kennaraháskóla Íslands

Sigurður Grétar Ólafsson

Formaður SKHÍ

Þegar Stúdentaráð Kennaraháskóla Íslands fór þess á leit við stjórnendur skólans að fá rökstuðning fyrir áformaðri hækkun ásamt og sundurliðun á skrásetningargjöldum fyrri ára kom í ljós að þær tölur eru ekki til. Það vekur því furðu okkar hvaða forsendur eru fyrir þeim tölum sem í frumvarpinu eru birtar. Starfsmenn Kennaraháskólans tjáðu okkur að þeim hafi verið gert að setja saman sundurliðun á skrásetningargjöldum þannig að útkoman væri nærri 45.000,- kr. Það er því ljóst að ósk um hækkun kom ekki frá skólanum þó svo að að því sé látið liggja. Rétt er að auka það fjármagn sem skólarnir hafa til umráða, en það er framlag ætti að koma frá hinu opinbera en ekki stúdentum.

Kennaraháskóli Íslands er best rekni ríkisháskóli landsins. Má það glögg sjá í greinargerð Ríkisendurskoðunnar og rekstrarafgangi skólans undanfarin ár. Sú upphæð er nærri þeirri upphæð sem áætlað er að komi frá stúdentum næstu árin með áformaðri hækkun. Þannig er hækkunin ekki á nokkurn hátt réttlætanleg, þar sem skólinn hefur haft til ráðstöfunnar svipaða upphæð og áætluð hækkun skrásetningargjalda.

Þegar borinn er saman kostnaður við skráningu nemenda í ríkisháskólnum þremur kemur margt athyglisvert í ljós. Teknir voru saman sambærilegir kostnaðarliðir í skólunum og þeir bornir saman. Allar tölur eru teknar beint úr þeim frumvörpum sem nú liggja fyrir. Unnið var með áætlaðan kostnað á hvern nemanda og hlutfallið miðað við viðkomandi háskóla.

Nemendaskrá, nemendakerfi, tölvuþjónusta og annað tilheyrandi

Þessar eru tölur breytilegar milli skólanna. Erfitt er að bera þær saman, ekki er gegnsæið meira en það. Það virðist vera ásetningur þeirra sem frumvörpin sömdu að flækja hlutina og gera samanburð eins erfiðan og hugsast getur. Sem dæmi má nefna að nemendur tveggja háskólanna greiða sérstaklega fyrir auglýsingar frá skólanum, sem verður að teljast óeðlilegt. Einnig má nefna að kostnaður við nemendakerfín er mjög mismunandi, sérstaklega í ljósi þess að sama nemendakerfi er notað í HÍ og KHÍ, þó er kostnaðurinn nærri því þrefalt meiri í HÍ.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Nemendaskrá, nemendakerfi, tölvupjónusta og annað tilheyrandi			
Nemendaskrá	2806	0	9191
Kennslusvið - námsráðgjöf ofl.	0	8226	0
Upplýsingamiðlun og námsráðgjöf	3118	0	0
Annar kostnaður við nemendaskrá	0	0	1409
Námsráðgjöf og kynningar	0	0	3235
Námskynningar	0	387	0
Önnur gjöld af rekstri deildarskrifstofu 20%	7068	0	0
Auglýsingar um nám ofl	0	887	261
Vottorð	0	387	0
Kennsluskrá, bæklingar og póstur	0	0	1043
Aðgangur að tölvum og prenturum önnur gjöld reiknuð af alm. Rekst. reiknst	4294	9543	7304
Vefumsjón	6055	0	0
Nemendakerfi	0	97	0
	2786	3226	1087
	26127 54%	22753 49%	23530 52%

Bókasafn

Kostnaður bóksafns er mismunandi milli skólanna. Hann er lægstur í HÍ. Þar greiða nemendur 1.628,- kr fyrir lesaðstöðu á Þjóðarbóklöðunni en auk þess 1.381,- kr fyrir aðgang að gögnum. Samtals gera þetta 3.009,- kr sem er meira en helmingi minni en nemendur Kennaraháskólans greiða fyrir sinn aðgang. Þessu til viðbótar er rétt að hafa það í huga að opnunartími bóksafns KHÍ er mun takmarkaðri en opnunartími Þjóðarbóklöðunnar. Sama má segja um aðgang nemenda við KHÍ að húsnæði skólans. Flestar byggingar HÍ eru opnar til 22:00 á kvöldin en ekki er hægt að komast inn í KHÍ eftir kl.18:00 nema með sérstökum lykli sem greiða þarf sérstaklega fyrir. Það má einnig sjá á þessum tölum að hver nemendi við KHÍ borgar mun meira fyrir afnot sín af þjónustu safnsins heldur en nemendur HA þó svo að heildarfjöldi nemenda við KHÍ sé 65% meiri en við HA.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Bókasafn			
Kostn. pr. nem.	3009	4677	5217
	3009 6%	4677 10%	5217 12%

Alþjóðastarf

Ótrúlega mikið misræmi er í því hvað stúdentar greiða fyrir alþjóðastarf í sínum skólum. Nemendur við HÍ greiða um þrefalt hærri upphæð heldur en nemendur við HA.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Alþjóðastarf	3618	1226	2191
	3618 7%	1226 3%	2191 5%

Hlutur stúdenta

Mjög mikið misræmi er í því hve stór hluti fer til þjónustu við nemendur í gegnum þeirra félög og stofnanir. Við hljótum að spyrja hvort ekki sé rétt að sama hlutfall skili sér aftur til stúdenta þar sem þjónusta þessara félaga er mjög sambærileg. Öll sjá þessi félög eða stofnanir tengdar þeim stúdentum fyrir ýmiskonar þjónstu, svo sem íbúðum, lánasjóðsmálum, hagsmunagæslu og þess háttar.¹

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Hlutur stúdentaféiaga			
Stúdentaráð	1899	4500	5800
Til félagstofnunar ofl.	4384	5850	0
Önnur gjöld sem eru reiknuð	1149	0	0
	7432 15%	10350 23%	5800 13%

Próf

Athygli vekur að enginn kostnaður er áætlaður vegna prófa og vinnu tilheyrandi þeim í Háskólanum á Akureyri. Hvort sá kostnaður sé falinn annars staðar undir einhverjum öðrum lið skal ósagt látið. Við Kennaraháskólann er notast við fjölbreyttar leiðir við námsmat. Ekki er einungis notast við hefðbundin próf heldur er töluvert um símat og annars konar matsaðferðir. Því er í hæsta mótí óeðlilegt að kostnaður nemenda vegna þessarar þjónustu sé þetta hár. Stór hluti nemenda á lokaári grunnskólabrautar þarf aðeins að taka eitt próf á því skólaári.

Þá er það okkar skoðun að það flokkist varla undir þjónustu við nemendur að prófa. Háskólinn þarf vissulega að meta þá stúdenta sem við hann stunda en það hlýtur að teljast hluti af kennslunni að meta stúdenta. Einnig vekur athygli að Kennaraháskólinn er einn um að reikna prófdómara og prófgögn sem hluta af sinni þjónustu.

¹ Stúdentaráð Kennaraháskóla Íslands greiðir fast gjald til Bandalags íslenskra námsmanna og Byggingarfélags námsmanna sem veita þeirra félögum samskonar þjónustu og Félagsstofnanir HA og HÍ.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Próf			
Prófgæsla	2242	0	2609
Prófdómarar	0	0	209
Prófgögn	0	0	209
	2242 5%	0 0%	3027 7%

Kostnaður vegna húsnæðis og yfirstjórnar

Athuga má hvort rétt sé að það flokkist undir þjónustu við nemendur að þeir greiði hluta kostnaðar vegna húsnæðis og yfirstjórnar skólanna. Við teljum að sá kostnaður falli undir almennan rekstrarkostnað við skólana og eigi því ekki að vera á herðum nemenda.

Enn og aftur kemur það í ljós að kostnaður vegna reksut og yfirstjórnar er mjög mismunandi á milli skólanna, þó svo að frádreginn væri kostnaður Háskóla Íslands vegna reiknaðra gjalda af rekstrarkostnaði kennslusviðs, þá er hann mun hærri á hvern nemenda þar en í hinum skólunum tveimur. Því virðist hagræðingin ekki vera meiri eftir því sem skólarnir eru stærri.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Kostnaður vegna húsnæðis og yfirstjórnar			
Kostnaður vegna húsnæðis og yfirstjórnar	5196	3675	4145
reiknuð gjöld 30% af rekstri kennslusviðs	869	0	0
	6065 13%	3675 8%	4145 9%

Gögn til nemenda

Athygli vekur að aðeins Kennaraháskólinn sundurliðar kostnað við gögn til nemenda er.

Spyrja má hvort eðlilegt sé að krefjast gjalds vegna gagna til nemenda þar sem nemendum er ætlað að greiða þann kostnað námsins sjálfir það er bókakostnað, ljósrituð hefti og ýmis konar gögn sem þeir þurfa til að stunda námið. Einnig má benda á að lang flestir fyrirlestrar og verkefni eru aðgengileg á vefnum og því ætti ekki að þurfa að ljósrita gögn fyrir nemendur. Háskólinn á Akureyri virðist vera sá eini sem sendir út gögn til nemenda.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Gögn til nemenda			
Ljósrituð gögn til nemenda	0	0	835
Útsend gögn til nemenda	0	645	0
	0 0%	645 1%	835 2%

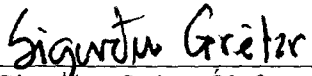
Annar kostnaður

Meðal þess sem er talið til kostnaðar hjá Háskólanum á Akureyri er 3% verðlagshækkun. Það að þetta skuli tilgreint sérstaklega er eitt af fjölmörgum dæmum um að greinilegt er að skólunum var ætlað að nálgast upphæð ráðuneytisins eftir öllum mögulegum leiðum. Einugis stúdentar við Kennaraháskólann greiða sérstaklega fyrir mat á umsóknum sínum og þá væntanlega kostnað vegna þeirra sem komast ekki í nám við skólann.

	Háskóli Íslands	Háskólinn á Akureyri	Kennaraháskóli Íslands
Annar kostnaður			
Velgengisvika	0	323	0
Skirteini og aðgangskort	0	1000	0
3% verðlagshækkun	0	1339	0
Vinna við mat á umsóknum um nám	0	0	435
	0 0%	2662 6%	435 1%

Þær tölur sem hér eru settar fram sýna það svart á hvítu að sú upphæð sem áætluð er vegna skrásetningar nemenda er hreinn og klár skáldskapur. Því er notkun orðsins skrásetningargjöld ekki aðeins villandi heldur er henni ætlað að hylma yfir þá áætlun sitjandi ríkisstjórnar að koma á skólagjöldum á í háskólunum. Sú upphæð sem nemendur greiða til skólanna fer að stórum hluta í rekstur þeirra og í þjónustu sem aðeins takmarkaður hópur innann hvers skóla notfærir sér. Því er enn og aftur á fáum árum seilst í vasa námsmanna til þess að mæta minnkandi framlagi ríkisins til ríkisháskólanna.

Elfa Svanhildur Hermannsdóttir
Fulltrúi Stúdentaráðs Kennaraháskólans í stjórn BÍSN

Sigurður Grétar Ólafsson
Formaður Stúdentaráðs Kennaraháskóla Íslands